

*Historický ústav Slovenskej akadémie vied
A Szlovák Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete*

*Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet
Historický ústav Filozofického výskumného centra Maďarskej akadémie vied*

Slovenská historická spoločnosť pri SAV – Sekcia pre rodové dejiny a Sekcia pre dvorskú kultúru

PANOVNÍCKE A ARISTOKRATICKE DVORY V OBDOBÍ NESKORÉHO STREDOVEKU A RANÉHO NOVOVEKU

URALKODÓI ÉS FŐÚRI UDVAROK A KÉSŐ KÖZÉPKORBAN ÉS KORA ÚJKORBAN

*22.-24. október 2012, Kongresové centrum SAV Smolenice
2012. október 22-24., SzTA Szomolányi Kongresszusi Központja*

Ponelok, 22. október 2012 – Hétfő, 2012. október 22.

14,00 Otvorenie – Megnyitó

I. PANOVNÍCKE DVORY – URALKODÓI UDVAROK

14,30 CSUKOVITS ENIKŐ (MTA BTK TTI – HÚ MAV Budapest)

Aula és curia: a középkori királyi udvar szerkezete

Aula a curia : struktúra sredovekého panovníckeho dvora

15,00 TRINGLI ISTVÁN (MTA BTK TTI – HÚ MAV Budapest)

Udvarkritika a középkor végén

Kritika dvora na konci sredoveku

15,30 PÁLFFY GÉZA (MTA BTK TTI – HÚ MAV Budapest)

Virtuális uralkodói udvar a 16–17. századi Magyarországon

Virtuálny panovnícky dvor v Uhorsku v 16.-17. storočí

16,20 HORN ILDIKÓ (ELTE BTK – Filozofická fakulta ELTE Budapest)

A fejedelmi udvar és a fejedelmi tanács az 16. századi Erdélyben

Kniežací dvor a kniežacia rada v Sedmohradsku v 16. storočí

16,50 SZABÓ ANDRÁS PÉTER (MTA BTK TTI – HÚ MAV Budapest)

Az erdélyi fejedelmi udvar a 17. században

Sedmohradský kniežací dvor v 17. storočí

17,20 PETER KÓNYA (Prešovská univerzita, Inštitút histórie – Eperjesi Egyetem, Történeti Intézet)

Juraj Ottlyk ako dvormajster Františka II. Rákócziho

Ottlyk György, II. Rákóczi Ferenc udvarmestere

Utorok, 23. októbra 2012 – Kedd, 2012. október 23.

9,00 SZYMON BRZEZIŃSKI (Instytut Historyczny UW – Varsói Egyetem, Történeti Intézet Warszawa)

Poľský panovnícky dvor v 16. a 17. storočí. Otázky a prístupy k výskumu

A lengyel uralkodói udvar a 16–17. században. Kutatási szempontok és kérdések

9,30 VLADIMÍR SEGEŠ (Vojenský historický ústav – Hadtörténeti Intézet Bratislava)

Viedenské karty a uhorský kráľovský dvor v sredoveku

A bécsi kártyák és a magyar királyi udvar a középkorban

10,00 RÜSZ-FOGARASI ENIKŐ (Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca – Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár)

Gyulafehérvár városa és az erdélyi fejedelmi udvar

Mesto Alba Iulia a sedmohradský kniežací dvor

II. DVORY ARISTOKRACIE – FŐÚRI UDVAROK

10,50 ZUZANA LUDIKOVÁ (Slovenská národná galéria – Szlovák Nemzeti Galéria Bratislava)

Dvory kráľovských miestodržiteľov v 16. storočí

A királyi helytartók udvarai a 16. században

11,20 C. TÓTH NORBERT (Magyar Nemzeti Levéltár – Mad'arský národný archív Budapest)

Egy főúri udvar a késő középkori Magyarországon: a Báthoriak

Aristokratický dvor v neskorostredovekom Uhorsku – dvor Báthoriovcov

11,50 ANNA FUNDÁRKOVÁ (HÚ SAV – SZTA TTI Bratislava)

"Oznámte Pálffyemu, že jeho verná, ochotná a poslušná služba bude rakúskym panovníckym domom náležite odmenená...". Rod Pálffyovcov a viedenský dvor v 16.-17. storočí

„Mondják meg Pálffynak, hogy hűséges és engedelmes szolgálata az Ausztriai Ház kellőképpen megjutalmazza“. A Pálffy család és a bécsi udvar a 16–17. században

11,50 DIANA DUCHOŇOVÁ (HÚ SAV – SZTA TTI Bratislava)

Medzi reprezentáciou a každodennou realitou. Dve tváre života na aristokratickom dvore

A reprezentáció és a mindennapok valósága. Az arisztokrata udvarok életének két oldala

Obed – Ebéd

14,00 TOMA KATALIN (Magyar Nemzeti Levéltár – Mad'arský národný archív Budapest)

Nádasdy III. Ferenc országbíró udvara a 17. század közepén

Dvor krajinského sudcu Františka III. Nádasdyho v polovici 17. storočia

14,30 JIŘÍ KUBEŠ (Univerzita Pardubice, Ústav historických věd – Pardubicei Egyetem, Történeti Intézet)

Vyšší šlechta a její služebníci v českých zemích v letech 1650 – 1750

Főúrak és szolgálóik a Cseh Korona országában 1650–1750

15,00 BUBRYÁK ORSOLYA (MTA BTK MI – Ústav dejín umenia MAV Budapest)

Szomolány és az Erdődyek udvara a 17–18. században

Smolenice a dvor Erdődyovcov v 17.-18. storočí

15,50 VÍTĚSLAV PRCHAL (Univerzita Pardubice, Ústav historických věd – Pardubicei Egyetem, Történeti Intézet)

Dvůr hraběte Františka Antonína Šporcka a jeho zetě a dědice Františka Karla Swéerts-Sporcka

Franz Anton Spork gróf, majd veje és örököse, Franz Karl Swéerts-Sporck udvara

16,20 DOMINKOVITS PÉTER (Soproni Levéltár – Archív mesta Sopron)

Főúri udvarok és familiárisok a 17. századi Nyugat-Dunántúlon

Aristokratické dvory a familiári v západnom Zadunajsku v 17. storočí

16,50 TOMÁŠ JANURA (HÚ SAV – SZTA TTI Bratislava)

Úradníci na dvore Jána Krstiteľa Illésházyho

Tisztartók Illésházy János Keresztély udvarában

Streda, 24. október 2012 – Szerda, 2012. október 24.

III. KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ ASPEKTY ARISTOKRATICKÝCH DVOROV

A FŐÚRI UDVAROK TÁRSADALMI ÉS KULTURÁLIS SZEREPE

9,00 BENDA BORBÁLA (Ferencsrendi Könyvtár – Knížnica Františkánskeho rádu Budapest)

Étkezési kultúra a 17. századi főúri udvarokban

Kultúra strávovania na dvoroch uhorskej aristokracie v 17. storočí

9,30 TÜNDE LENGYELOVÁ (HÚ SAV – SZTA TTI Bratislava)

Gynaecium – ženská časť aristokratických dvorov

A gynaecium – az arisztokrata asszonyok udvara

10,00 MILENA LENDEROVÁ (Univerzita Pardubice – Ústav historických věd)

Josef a Pavlína ze Schwarzenbergu (1794 – 1810) – dvůr anebo domácnost?

Jozef és Paulína von Schwarzenberg (1794–1810) – udvar vagy háztartás?

10,50 VÁRKONYI GÁBOR (ELTE BTK – Filozofická fakulta ELTE Budapest)

Testkultúra és fürdőélet Wesselényi Ferenc nádor udvarában

Kultúra tela a kúpeľný život na dvore palatína Františka Wesselényiho

11,20 INGRID ŠTIBRANÁ (Filozofická fakulta Trnavskej univerzity – Nagyszombati

Egyetem BTK)

Cisárski dvorskí umelci v službách uhorských aristokratov v 17. storočí

Császári udvariművészek a magyar arisztokraták szolgálatában a 17. században

11,50 MOLNÁR JUDIT (ELTE BTK – Filozofická fakulta ELTE Budapest)

Kora újkori kertkultúra és kertészeti ismeretek Lippay János Pozsonyi kert című munkájában

Ranonovoveká záhradná kultúra a záhradnicke znalosti v diele Jána Lippayho

„Prešporská záhrada“

Obed – Ebéd

14,00 KOLTAI ANDRÁS (Piarista Levéltár – Piaristický archív Budapest)

A Batthyányak udvara a 17. században

Dvor Batthyányovcov v 17. storočí

14,30 VILIAM ČIČAJ (HÚ SAV – SZTA TTI Bratislava)

Politická publicistika a šľachtický dvor

Politikai publicisztika és főnemesi udvar

15,00 DANIELA KODAJOVÁ (HÚ SAV – SZTA TTI Bratislava)

Reflexie na panovnícky dvor na prelome 19.-20. storočia - Alojz Strobl a jeho „dvorské hry“

Az uralkodói udvar emlékezete a 19–20. század fordulóján - Stróbl Alajos és „udvari játécai“